

मेध्यातिथिः काण्वः। पवमानः सोमः। गायत्री।

जनयन्नोचना दिवो जनयन्नप्सु सूर्यम्। वसानो गा अपो हरिः ॥ ९.०४२.०१

हरिः- आकर्षकः सोमः। गाः- चित्किरणान्। अपः- मूलशक्तिधाराः। वसानः- बिभ्रत्। दिवः- चिदाकाशस्य। रोचना- दीप्तिशक्तीः। जनयन्- प्रकटयन्। अप्सु- मूलशक्तिधारासु। सूर्य- आत्मसूर्यम्। जनयन्- प्रकटयन् विराजते ॥१॥

एष प्रत्नेन मन्मना देवो देवेभ्यस्परि। धारया पवते सुतः ॥ ९.०४२.०२

एषः- अयम्। प्रत्नेन- पुरातनेन। मन्मना- ध्यानेन। देवः- द्योतनशीलः। देवेभ्यस्परि। धारया। सुतः- निष्पन्नः। पवते- क्षरति ॥२॥

वावृधानाय तूर्वये पवन्ते वाजसातये। सोमाः सहस्रपाजसः ॥ ९.०४२.०३

वावृधानाय- वर्धमानाय। तूर्वये- शीघ्रिणे। वाजसातये- हव्यलब्धये। सहस्रपाजसः- अनन्तशक्तिसंपन्नाः। सोमाः- रसाः। पवन्ते- क्षरन्ति ॥३॥

दुहानः प्रत्नमित्पयः पवित्रे परि सिच्यते। क्रन्दन्देवाँ अजीजनत् ॥ ९.०४२.०४

प्रत्नम्- पुरातनम्। पयः- सारं ज्ञानम्। दुहानः- उत्पादयन् प्रकटयन्। पवित्रे- शुद्धे प्रतीके पात्रे वा। परि- परितः। सिच्यते। क्रन्दन्- शब्दयन्। देवान्- द्योतनशक्तीः। अजीजनत्- प्रकटयामास ॥४॥

अभि विश्वानि वार्याभि देवाँ ऋतावृधः। सोमः पुनानो अर्षति ॥ ९.०४२.०५

विश्वानि- सर्वान्। वार्या- श्रेष्ठान् प्रतीकान्। अभि- अभिलक्ष्य। ऋतावृधः-
प्रकृतिनियतिभूतसत्यवर्धकान्। देवान्। अभि- अभिलक्ष्य। पुनानः- पवमानः सन्। सोमः- रसः
अर्षति- सरति ॥५॥

गोमन्नः सोम वीरवदश्वावद्वाजवत्सुतः। पवस्व बृहतीरिषः ॥ ९.०४२.०६

सोम- रस। नः- अस्मदर्थम्। सुतः- निष्पादितः सन्। गोमत्- धेनुमतीः
ज्ञानवतीरित्याध्यात्मिके। वीरवत्- साधकवतीः। अश्वावत्- तुरगवतीः प्राणयुक्ता इत्याध्यात्मिके।
वाजवत्- हव्ययुक्ताः। बृहतीः- महतीः। इषः- सदिच्छाः। पवस्व- क्षर ॥६॥